

Van middel naar doelvoorschriften: bevordert dit de veiligheid?

19 januari 2012

Yvette Oostendorp, secretaris en projectmanager AGS

AGS kwam voort uit advies Oosting

- **Oosting (Eindrapport Vuurwerkcramp, 2001)**
  - Scheiden inhoud en beleid
  - Verantwoordelijkheidsverdeling overheid en bedrijf
  - Kritiek op CPR
  - Onafhankelijk advies over beleid op dit terrein
- **Van Vollenhoven**
  - Maatschappelijk debat over verantwoordelijkheidsverdeling (2008)
- **WRR**
  - Verantwoordelijkheden rond fysieke veiligheid, (2008)
  - Op dit kennisintensieve terrein is overheid niet meer de centrale actor

AGS kwam voort uit advies Oosting (vervolg)

- Enkele citaten:

Uit Eindrapport Vuurwerkcramp Oosting (pag 225)

Dat neemt naar het oordeel van de Commissie echter niet weg dat de aanvrager ook een eigen verantwoordelijkheid heeft voor de inhoud van zijn aanvraag, zeker waar het gaat om een onderwerp als de veiligheid van zijn bedrijf. Immers, een professionele ondernemer is als eerste in staat om eventuele veiligheidsrisico's te onderkennen, en om te beoordelen welke voorzieningen daarbij het meest passend zijn. Wanneer een ondernemer zou menen dat hij, in zijn contacten met de overheid, zelf onvoldoende deskundig is op een bepaald terrein, is het zijn verantwoordelijkheid om zich van die deskundigheid te voorzien, bijvoorbeeld door het inschakelen van wel deskundige derden, al dan niet via een eigen branche- of vakorganisatie. Dat is heel gebruikelijk op administratief en fiscaal gebied, en voor civielrechtelijke verplichtingen en vraagstukken. Niet valt in te zien waarom dat anders zou moeten zijn voor vraagstukken op het terrein van het bestuursrecht, of van de techniek van veiligheidsvoorzieningen. Vertrouwen op de overheid kan naar het oordeel van de Commissie niet zo ver reiken dat de overheid volledig in de plaats treedt van de verantwoordelijkheid van de ondernemer.

Uit: Onzeker veiligheid. Verantwoordelijkheden rond de fysieke veiligheid. WRR, 2008. p. 186.

“Op een kennisintensief terrein als de zorg voor de fysieke veiligheid, waar bovendien onzekerheden een belangrijke rol spelen, kan de overheid niet meer pretenderen de alwetende centrale actor te zijn die in detail van tevoren kan bepalen hoe verantwoordelijkheden het beste vormgegeven kunnen worden, en moet zij dat ook niet willen ambiëren. Haar verantwoordelijkheid bestaat voor een groot deel uit het op een adequate manier regelen dat in de samenleving verantwoordelijkheden worden genomen”.

Adviesraad Gevaarlijke Stoffen

- Adviezen over de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen

Stofspecifieke richtlijnen: problemen in de praktijk

Onder andere:

- Onvoldoende samenhang
- Geen houvast voor veiligheidsbeoordelingen (bij afwijkende praktijksituaties of innovatieve technieken)
- Verstrengeling van verantwoordelijkheden en afschuiven naar overheid
- Snel niet actueel (verwijzing naar verouderde regelgeving)

Centrale vraag AGS

Wat is toegevoegde waarde

- in aanvulling op wet- en regelgeving
- In aanvulling op (inter)nationale normen en standaarden?
- LPG/propaan, chloor, ammoniak, zwaveldioxide en zwaveltrioxide

Veranderende inzichten

- **Van *best technical means* naar risicobenadering**
- Toename van complexiteit, samenhang tussen onderdelen, over/onderbeveiliging
- **Veiligheidsmanagementsysteem onmisbaar bij risicobeheersing**
- Samenhang tussen techniek en organisatie, veiligheid is nooit af

Risicobenadering in praktijk: IEC 61511, procesinstallaties

Kenmerken:

- Voorkomen van onaanvaardbaar risico op gezondheidsschade
- Ontwerp en management van installaties
- Gehele levenscyclus
- Bronmaatregelen, functionele veiligheid en ruimtelijke context
- Systematische gevaarsidentificatie
- Risicobeoordeling
- Risicoreductie tot geaccepteerd veiligheidsniveau

(risicobenadering ook in normen voor Machineveiligheid IEC 62061;
Automobielandustrie IEC 26262; Procesveiligheid IEC 61511;
Spoorwegveiligheid EN 50126, 50128, 501129; Nucleaire veiligheid IEC
60880)

Veiligheidsmanagementsysteem

Algemene consensus

Onderzoeksraad voor veiligheid (2008)

- Aantoonbaar inzicht verwerven over risico's
- Uitvoeren en handhaven veiligheidsaanpak
- Aanscherping veiligheidsaanpak
- Managementsturing, betrokkenheid en communicatie

Veiligheidsmanagementsysteem en toezicht:

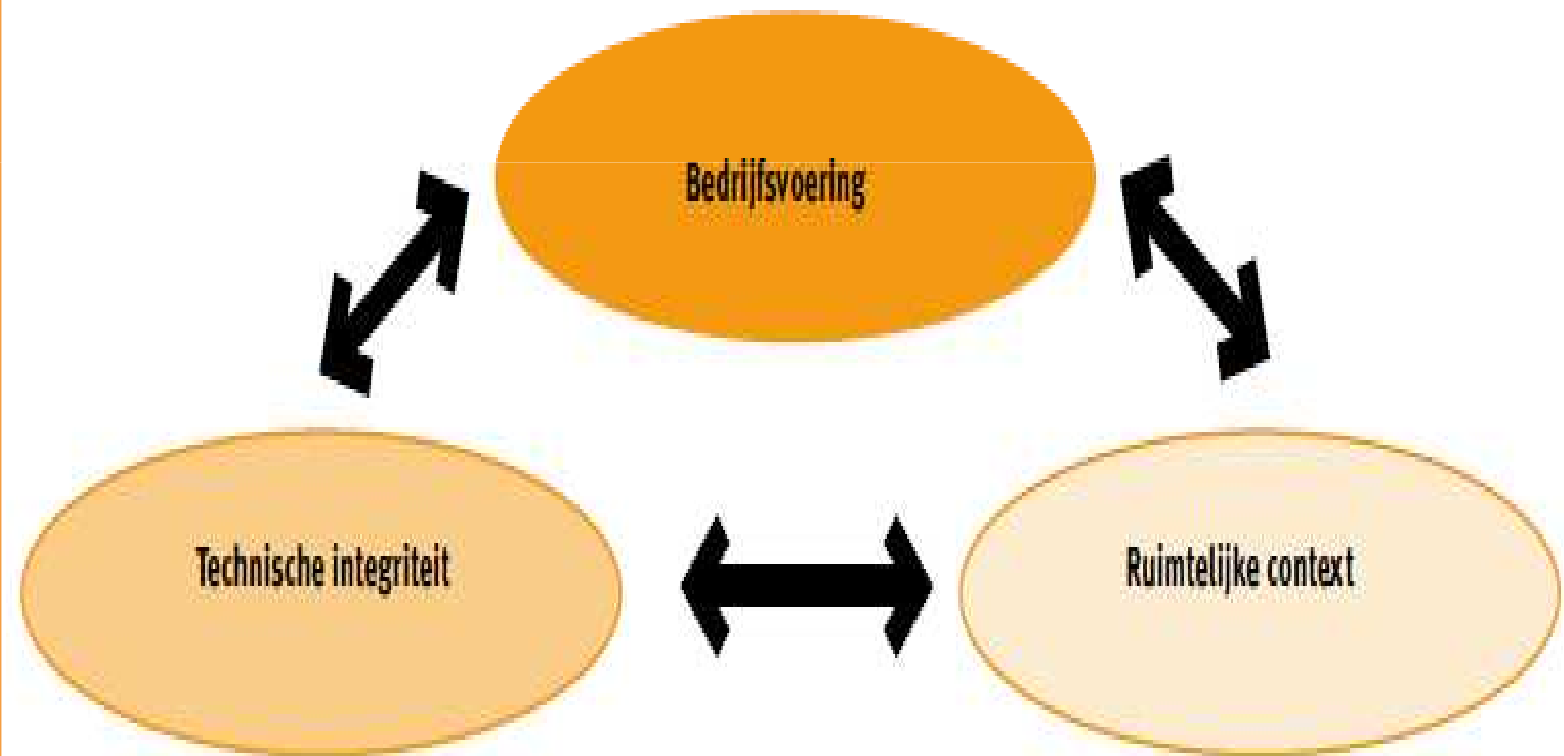
- **Systeemtoezicht:** een kwestie van vertrouwen? (inspectievakantie)
- **Systeemgericht toezicht:** specifieke kennis en ervaring, onafhankelijke positie toezicht

AGS adviezen over PGS

Wat is toegevoegde waarde

- in aanvulling op wet- en regelgeving
- In aanvulling op (inter)nationale normen en standaarden?

- Gevaarseigenschappen
- Toetsingskader
- Wetgeving en normen

Toetsingskader

*Ruimte voor
doelmatige innovaties*

*Meer overeenstemming
met internationale
regelgeving*

Advies

- Kader en doelvoorschriften in wetgeving
- Verwijs in PGS nieuwe stijl naar normen en standaarden
  - Systematische gevaarsidentificatie en risicobeoordeling
  - Veiligheidsmanagementssystemen
- Initiatief voor vertaling van doelvoorschriften naar middelen ligt bij bedrijfsleven

*Stimuleert het denken
over veiligheid*

*Voorkomt werken met
verouderde
detailvoorschriften*

Reacties: voorwaarden overgang naar nieuwe situatie

*noodzaak
overzichtsdocument
wetgeving*

*Vereist ander type
kennis (bij overheid
en bedrijven)*

*Normen moeten
toegankelijk zijn*

**Vragen over MKB:
Veiligheidsmanagementsysteem
Ketenverantwoordelijkheid**

Strijd tegen de paarse krokodil?

Adviezen over PGS:

- betere waarborg voor continue aandacht voor veiligheid en voortdurende verbetering van veiligheid
- Actuele inzichten over veiligheid

